

Skive Kommune
Rådhuspladsen 2
7800 Skive
Att. Winnie Post

Vandmiljø
J.nr. 2025 - 7867
Ref. CEMOW
Den 30. maj 2025

AFGØRELSE

i sag om anmodning om fravigelse af miljømål for vandområde rin_1.2_00298, Kanal Harre-Vile Nor og for en delstrækning af vandområde 08876, Harre Vile Landkanal

Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø har truffet afgørelse efter § 4 i bekendtgørelse om miljømål¹.

Styrelsen meddeler Skive Kommune tilladelse til at fravige det fastlagte miljømål *"Godt økologisk potentiale senest 22. december 2027"* for hele Kanal Harre-Vile Nor, rin_1.2_00298 og *"God økologisk tilstand senest 22. december 2027"* for en delstrækning af Harre Vile Landkanal, 08876, jf. bilag 1, tabel 1.1 og 4.1, til bekendtgørelse om miljømål¹, ved gennemførelse af vådområdeprojekt Harre Nor. Delstrækningen omfatter ca. 2,6 km af vandområde 08876, der sammen med hele vandområde rin_1.2_00298 udgår af afgrænsningen for vandløb. Afgrænsningen for vandområderne ændres, når projektet er gennemført.

Afgørelsen er endelig og kan ikke påklages til anden administrativ myndighed, jf. § 6 i bekendtgørelse om miljømål.

Sagens oplysninger

Skive Kommune har ved henvendelse til Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø den 13. marts 2025 anmodet om tilladelse til at fravige miljømålet for vandområde rin_1.2_00298, Kanal Harre-Vile Nor og for en delstrækning af vandområde 08876, Harre Vile Landkanal. Delstrækningen omfatter ca. 2,6 km ud af vandområdets samlede ca. 4,2 km.

Anmodningen er fremsendt i forbindelse med realiseringen af et vådområdeprojekt ved Harre Nor, hvor der vil ske en nedlæggelse af Harre-Vile Nors pumpelag samt genskabelse af naturlig hydrologi i projektområdet. Formålet med projektet er at reducere udvaskningen af kvælstof til Hovedvandopland Limfjorden.

¹ Bekendtgørelse nr. 819 af 15. juni 2023 om miljømål for overfladevandområder og grundvandsforekomster.

Kommunens anmodning

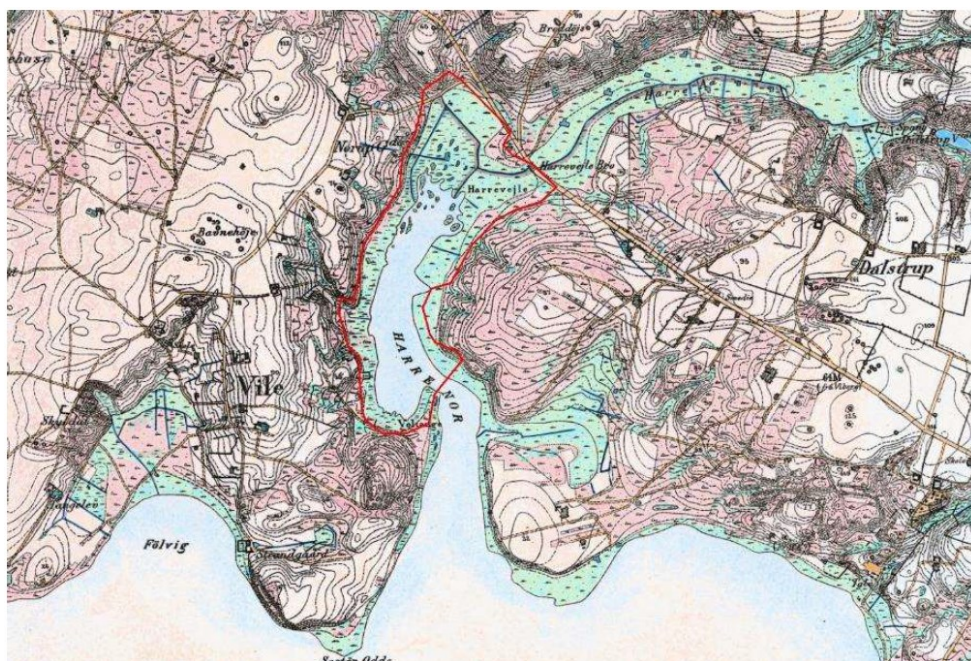
Anmodningen fra Skive Kommune er vedlagt følgende oplysninger:

- formålet med ansøgningen
- projektbeskrivelse med oversigtskort der bl.a. viser hvilken strækning af vandområde rin_1.2_00298 og 08876, der anmodes om fravigelse af miljømål for
- en beskrivelse af overfladevandområder, der vil blive fysisk ændret som følge af projektet samt betydninger for aktuel tilstand og målopfyldelse for disse
- Redegørelse for afløbsforholdene i projektområdet før og efter projektet
- en beskrivelse af ændringernes betydning for aktuel tilstand og målopfyldelse for vandområdet og tilstødende vandområder,
- muligheden for alternativer til projektet,
- muligheden for tilpasninger af projektet

Kommunens anmodning (med bilag) og yderligere oplysninger pr. mail er lagt til grund ved afgørelsen af sagen. Oplysningerne gennemgås herunder.

Formål og projekt

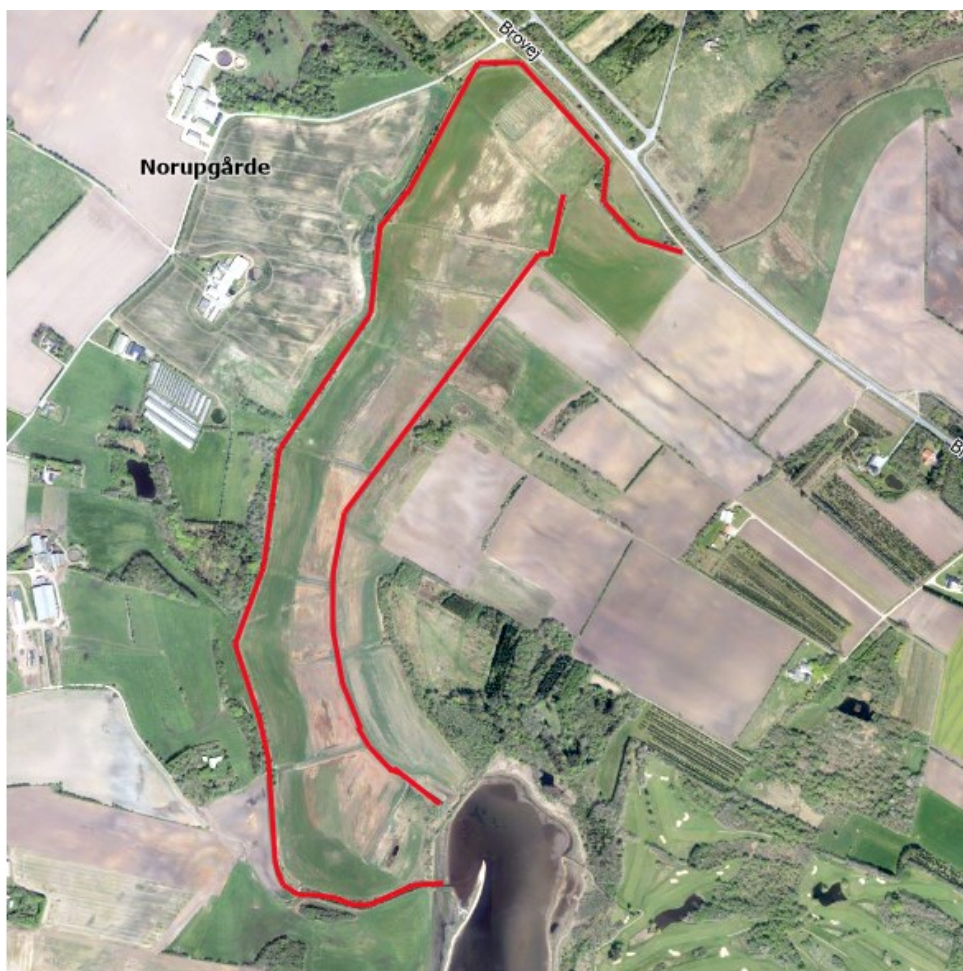
Hovedformålet med projektet er at nedbringe udledningen af kvælstof til Hovedvandopland 1.2 Limfjorden. Derfor ønsker kommunen at genskabe et inder-Nor ved at nedlægge Harre-Vile Nors pumpelag til fjorden (figur 1). Ligeledes vil projektet have til formål at genskabe de naturlige og oprindelige forhold fra før inddæmningen og pumpeafvandingen af inder-Nor.

Figur 1. Kort der viser de oprindelige forhold før inddæmningen og afvandingen af Harre Nor.

I stedet for den eksisterende pumpestation vil der blive lavet en 10 meter bred åbning i det eksisterende kystdige, hvor pumpestationen er placeret, hvormed der skabes en kontakt til fjorden. I den forbindelse vil det målsatte vandområde

rin_1.2_00298 samt en delstrækning af det målsatte vandområde o8876 blive nedlagt og inddraget i projektområdet, hvorfor kommunen har anmodet om fravigelse af miljømål for disse strækninger (figur 2).

Figur 2. Markering af strækninger, der anmodes om fravigelse af miljømål for.

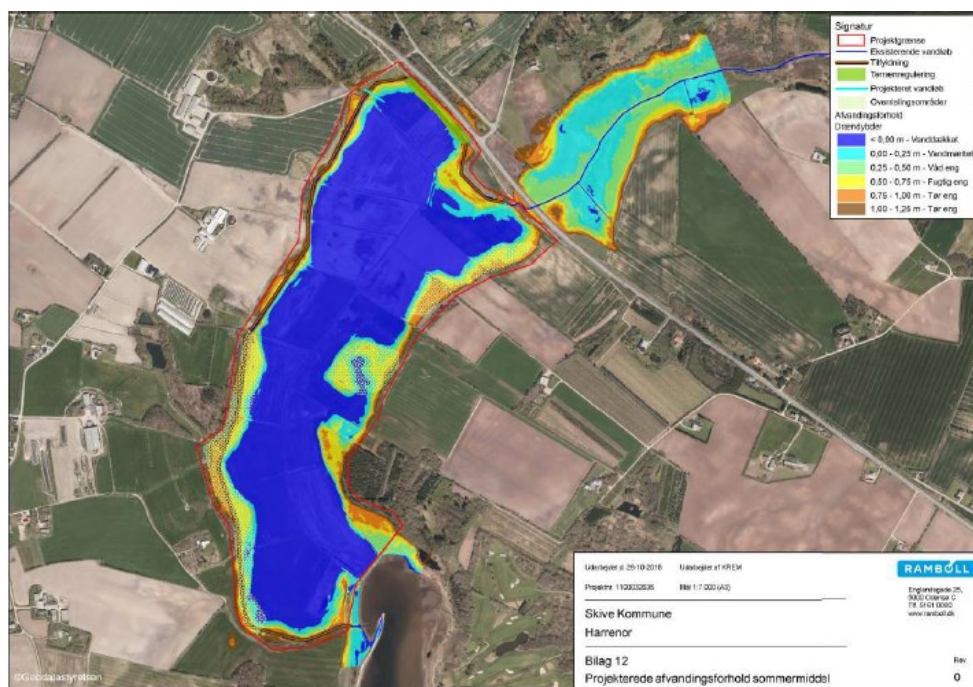
Nuværende forhold

Projektområdet har tidligere været et vanddækket område, men siden 1917 har området ændret karakter. Således blev vandområde o8876, der havde sit udløb ud i den inderste del af Harre Nor, forlænget og ført udenom det nu tørlagte nor i en kunstig og inddiget kanal med et sluseanlæg med højvandsklapper i udløbet ved kystdiget, hvor der kun er periodevis passage. Selve Harre Nor blev anlagt som en central pumpekanal, som er det nuværende vandområde rin_1.2_00298, for at pumpe vandet ud fra selve noret.

Efter mange års pumpeafvandning er terrænet faldet, så området nu er beliggende væsentligt lavere end før afvandningen.

Fysiske ændringer af vandområder og betydning for tilstand og målopfyldelse

Genskabelsen af det tidligere Harre Nor få en lidt større udbredelse end oprindeligt. Kommunen forventer, at vådområdet vil få status af en brakvandssø med en beliggenhed på 0,15 meter over normal havvandstand. Området vil blive afgrænset af et dige og der forventes med tiden at blive genskabt strandenge og vejler på indersiden af diget (figur 3).

Figur 3. Oversigtskort over projektområdets udbredelse.

Hele vandområde rin_1.2_00298, som er et kunstigt vandløb samt en delstrækning af vandområde o8876, som er et naturligt vandløb, vil blive nedlagt som følge af projektet, hvorfor der ikke forventes at der kan opnås målopfyldelse for disse strækninger. Den delstrækning af vandområde o8876, der indgår i projektområdet, defineres som værende et langsomt flydende vandløb med ringe fald, blød bund og tæt tilgroning af pindsvineknop. Den resterende del af vandområde o8876, som ikke inddrages i projektområdet, har et godt og varieret forløb.

Med selve projektet vil vandområde o8876 blive forlænget med et 250 meter genslynget forløb ind i det genskabte Harre Nor (figur 4). Der vil blive lavet en tydelig og afgrænset strømrønde ved mødet med noret, som får en længde der sikrer kontakt med vandfladen i noret uafhængig af vandstanden. Ved kommende tilgroning i søens bredzoner forventes strømrønden at være blivende på grund af en god gennemstrømning i profilet. På nuværende tidspunkt er faunapassagen til vandområde o8876 begrænset af sluseanlægget, hvilket er medvirkende til manglende målopfyldelse på vandområdet. Men med projektet kan det forventes, at der for den resterende delstrækning af vandområde o8876 vil blive skabt forbedrende forhold herunder fuld kontinuitet og faunapassage, hvorfor

kommunen vurderer, at projektet vil medvirke til at opnå målopfyldelse for denne del af vandområdet.

Figur 4. Oversigtskort over forlængelsen af vandområderne 08876 (blå streg til højre) og 07289 (blå streg til venstre).

Det fremtidige udløb fra inder-noret vil ske gennem en ca. 10 meter bred åbning i kystdiget, som anlægges således der sikres et stabilt vandspejlniveau i vådområdet ved lavere vandstande i fjorden. Ved stigende/varierende vandstande i fjorden, vil der ske en dynamisk udveksling af hhv. saltholdigt fjordvand og søvand. Der etableres en smal strømrrende med et let fald gennem åbningen med dimensioner der sikrer en permanent faunapassage mellem vådområdet og fjorden. Ved lave vandstande i fjorden og lave sommerafstrømninger, sikrer strømrrenden permanent strømmende vand.

På grund af adgangsret på diget, er det nødvendigt at opretholde en del af denne. Denne løsning er samtidigt valgt ud fra vurderingen om, at det ikke vil påvirke de fremtidige passageforhold negativt. Det vurderes, at de fremtidige passagemæssige forhold er forbedrende i forhold til de nuværende, og at vandrefisk ikke påvirkes negativt med udformningen af kystdigets udformning.

Saliniteten forventes at være varierende ml. ca. 2,4 ‰ og ca. 15 ‰ i vådområdet og at være sammenligneligt med forholdene i det nærliggende i Hjerl Nor, som er udpeget som en målsat sø. Kommunen oplyser, at der ikke er registreret gedder i hele oplandet til Harre Vig, og eftersom gedder ikke kan yngle i områder med salinitet over 9 ‰, vurderer kommunen, at der ikke vil være en risiko for smolttab i vådområdet fra gedde prædation.

Påvirkning af andre overfladevandområder i vandområdedistriktet

Projektet vil påvirke vandområde 07289, som er det mindre tilløb til vandområde 08876. Vandområde 07289 bliver forlænget med et ca. 80 meter frit udløb til det genskabte Harre Nor (figur 4). Forlægningen vil sikres med fuld kontinuitet og faunapassage, og på grund af projektet forventes det, at der kan opnås målopfyldelse i vandområdet. Opstrøms for vandområde 08876 ligger vandområde 07280_x. Ligesom for de andre vandområder er dette også udfordret af spærrende forhold ved udløbet til fjorden. Med projektet forventes det, at der skabes fuld kontinuitet og faunapassage til dette vandområde også. Forholdene i kystvandområdet Kås Bredning og Venø Bugt som grænser op til projektområdet forventes ikke at blive påvirket væsentligt. Med projektet forventes det, at der sker en reduktion i udledningen af kvælstof til kystvandområdet, hvilket vil have en stor positiv effekt på muligheden for opnåelse af miljømålet i kystvandområdet.

Muligheden for projektilpasninger og alternative projekter

På nuværende tidspunkt holdes arealet inden for projektområdet kunstigt afvandet via pumper. Arealet anvendes primært til drift mens en mindre del består af §3 beskyttet natur. For i stedet at få en naturlig hydrologi i området som samtidigt vil opfylde behovet for kvælstofreduktion til fjorden vurderer kommunen, at det mest optimale vil være at nedlægge pumpestationen. Det er allerede tiltænkt, at der også skal laves et lavbundsprojekt længere opstrøms projektområdet, som ligeledes skal medvirke til kvælstofreduktionen. Det er kommunens vurdering at der ikke findes en miljømæssig væsentlig bedre løsning for opnåelse af fastlagte miljømål for de opstrøms liggende vandområder, da der med projektet vil blive fjernet de nuværende spærrende forhold.

Plangrundlag

Det fremgår af bilag 1, tabel 1.1 og 4.1, til bekendtgørelse om miljømål¹, at der for vandområde Kanal Harre-Vile Nor, rin_1.2_00298 er fastlagt et miljømål om bl.a. ”godt økologisk potentiale senest 22. december 2027.” og for vandområde Harre Vile Landkanal 08876 er fastlagt et miljømål om bl.a. ”god økologisk tilstand senest 22. december 2021/2027.”

Af MiljøGIS for vandområdeplanerne 2021-2027² fremgår det, at vandområde rin_1.2_00298 er karakteriseret som en kunstig typologi 2 (mellem) vandløb og vandområde 08876 er karakteriseret som en naturlig typologi 2 (mellem) vandløb.

Desuden fremgår det, at tilstanden for de økologiske kvalitetselementer er ukendte for alle parametre, dog for vandområde 08876 er der moderat tilstand for smådyr og dermed samlet moderat tilstand for vandområdet.

Der er fastlagt foranstaltningen ”mindre strækningsbaserede restaureringer” for vandområde 08876, der skal sikre opnåelse af det fastlagte mål om god økologisk tilstand senest 22. december 2027, jf. bilag 1 til bekendtgørelse om indsatsprogrammer³. Der er ikke fastlagt konkrete supplerende fysiske foranstaltninger for vandområde rin_1.2_00298.

² <https://miljoegis.mim.dk/spatialmap?profile=vandrammedirektiv3-2022>.

Høring

Et udkast til afgørelse er sendt i høring hos Skive Kommune den 1. maj 2025 med en høringsperiode på fire uger. Skive Kommune har ikke meddelt eventuelle bemærkninger til udkastet af afgørelsen.

Retsgrundlag

§ 8, stk. 1-2, i bekendtgørelse om indsatsprogrammer³:

”§ 8. Statslige myndigheder, regionsrådet og kommunalbestyrelsen skal ved administration af lovgivningen i øvrigt forebygge forringelse af tilstanden for overfladevandområder og grundvandsforekomster og sikre, at opfyldelse af de miljømål, der er fastlagt i bekendtgørelse om miljømål for overfladevandområder og grundvandsforekomster, ikke forhindres.

Stk. 2. Myndigheden kan kun træffe afgørelse, der indebærer en direkte eller indirekte påvirkning af et overfladevandområde eller en grundvandsforekomst, hvor miljømålet er opfyldt, hvis afgørelsen ikke medfører en forringelse af overfladevandområdet eller grundvandsforekomstens tilstand.

§ 4 i bekendtgørelse om miljømål¹:

”§ 4. Miljøministeren kan fravige de fastlagte miljømål, hvis

1) manglende opnåelse af god grundvandstilstand, god økologisk tilstand eller, hvor det er relevant, godt økologisk potentiale eller manglende forebyggelse af forringelse af et overfladevandområdes eller en grundvandsforekomsts tilstand skyldes ændringer af overfladevandområdet fysiske karakteristika eller i grundvandsforekomstens niveau, eller

[...]

Stk. 2. Følgende betingelser skal være opfyldt for at fravige fastlagte miljømål:

1) Ministeren skal tage alle praktisk gennemførlige skridt for at mindske den skadelige indvirkning på vandforekomstens tilstand.

2) Ændringerne skal være begrundet i væsentlige samfundsinteresser, eller nyttevirkningerne for miljøet og samfundet ved at nå de fastlagte miljømål skal være mindre end de nyttevirkninger for befolkningens sundhed, opretholdelsen af menneskers sikkerhed og en bæredygtig udvikling, der følger af ændringerne.

3) De nyttige mål, der tilgodeses ved fravigelse af fastlagte miljømål, kan på grund af tekniske vanskeligheder eller uforholdsmæssigt store omkostninger ikke tilgodeses på anden måde, som miljømæssigt er en væsentligt bedre løsning.

³ Bekendtgørelse nr. 797 af 13. juni 2023 om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter.

Stk. 3. Miljøstyrelsen kan efter anmodning fra en myndighed og efter en konkret vurdering træffe afgørelse om, at myndigheden under de omstændigheder og betingelser, som er nævnt i stk. 1 og 2, kan fravige de fastlagte miljømål, jf. § 8 i bekendtgørelse om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter. Miljøministeren kan bestemme, at en sag er af så principiel karakter, at miljøministeren træffer afgørelsen.

Stk. 4. Miljøministeren foretager ved lejlighed den fornødne korrektion af konkrete miljømål, som en ændring efter stk. 1 og 3 måtte give anledning til, jf. herved § 15, stk. 1, i lov om vandplanlægning.”

Det bemærkes i relation til ovenstående retsgrundlag, at § 4 administreres af Ministeriet for Grøn Trepert og Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø jf. kongelig resolution af d. 29. august 2024.⁴

Vurdering og afgørelse

Ved afgørelsen er der lagt vægt på følgende forhold:

Det fremgår af anmodningen fra Skive Kommune, at gennemførelse af vådområdeprojektet vil indebære ændringer af de fysiske karakteristika for vandområde Kanal Harre-Vile Nor, rin_1.2_00298 og en delstrækning af vandområde Harre Vile Landkanal, o8876. Ændringerne vil medføre, at vandløbets aktuelle tilstand vil blive forringet, og muligheden for opfyldelse af det fastlagte miljømål som vandløb vil blive forhindret, da strækningerne vil blive inddraget i projektområdet som gøres til et vådområde i forbindelse med nedlæggelsen af en pumpestation.

Ændringerne er begrundet i hensynet til behovet for kvælstofreduktion til Hovedvandoplandet Limfjorden samtidig med, at der genskabes det oprindelige Harre Nor i form af et vådområde. For at kunne realisere vådområdeprojektet samt formålet med projektet, kan det ikke undgås, at der ændres på de to vandområders fysiske karakteristika. Det er kommunens vurdering, at de nuværende forhold, med et aktivt pumpelag i området, vil forhindre muligheden for målopfyldelse på de opstrøms liggende vandområder pga. manglende kontinuitet. Med projektet vil der blive skabt forbedrende forhold som muliggøre faunapassage til opstrøms liggende vandområder, hvilket vil medvirke til at opnå målopfyldelse for de målsatte vandløb. Ligeledes er det kommunens vurdering, at der ikke findes en miljømæssig væsentlig bedre løsning til projektets forskellige formål og som samtidigt kan medvirke til opnåelse af de fastlagte miljømål for de opstrøms liggende vandområder.

Det vurderes på den baggrund, at omstændighederne og betingelserne for at meddele tilladelse til at fravige miljømål er til stede, jf. § 4, stk. 1 og 2, i bekendtgørelse om miljømål¹, og der meddeles Skive Kommune tilladelse til at fravige det fastlagte miljømål ”godt økologisk potentiale” for hele Kanal Harre-Vile Nor, rin_1.2_00298 og ”god økologisk tilstand” for en delstrækning af Harre Vile Landkanal, o8876, jf. bilag 1, tabel 1.1 og 4.1, til bekendtgørelse om miljømål¹, ved gennemførelse af vådområdeprojektet Harre Nor.

⁴ Bekendtgørelse nr. 1005 af 29. august 2024 om ændring i forretningernes fordeling mellem ministrene.

Tilladelsen til at fravige det fastlagte miljømål er betinget af, at projektet i øvrigt kan godkendes efter relevant lovgivning. Muligheden for at opnå denne godkendelse er der ikke taget stilling til i forbindelse med behandling af anmodningen om fravigelse af miljømål for vandområde rin_1.2_00298 og en delstrækning af vandområde 08876 ved gennemførelse af vandområdeprojektet.

Vandområderne rin_1.2_00298 og 08876 i sin nuværende form vil fortsat være omfattet af den konkrete vandplanlægning, herunder beskyttelse mod forringelse og omfattet af et konkret miljømål.

Efter projektets gennemførelse foretages der ved lejlighed korrektion af det fastlagte miljømål for de strækninger af vandområderne, som afgørelsen giver anledning til.

Skive Kommune bedes ved projektets gennemførelse sende en konkret beskrivelse af de fysiske ændringer, der er foretaget til vandområdets afgrænsning, forløb eller definition til Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø, vandmiljoe@sgav.dk

Med venlig hilsen

Cecilie Møller Wagner
Vandmiljø
+45 20 13 88 24
cemow@sgav.dk